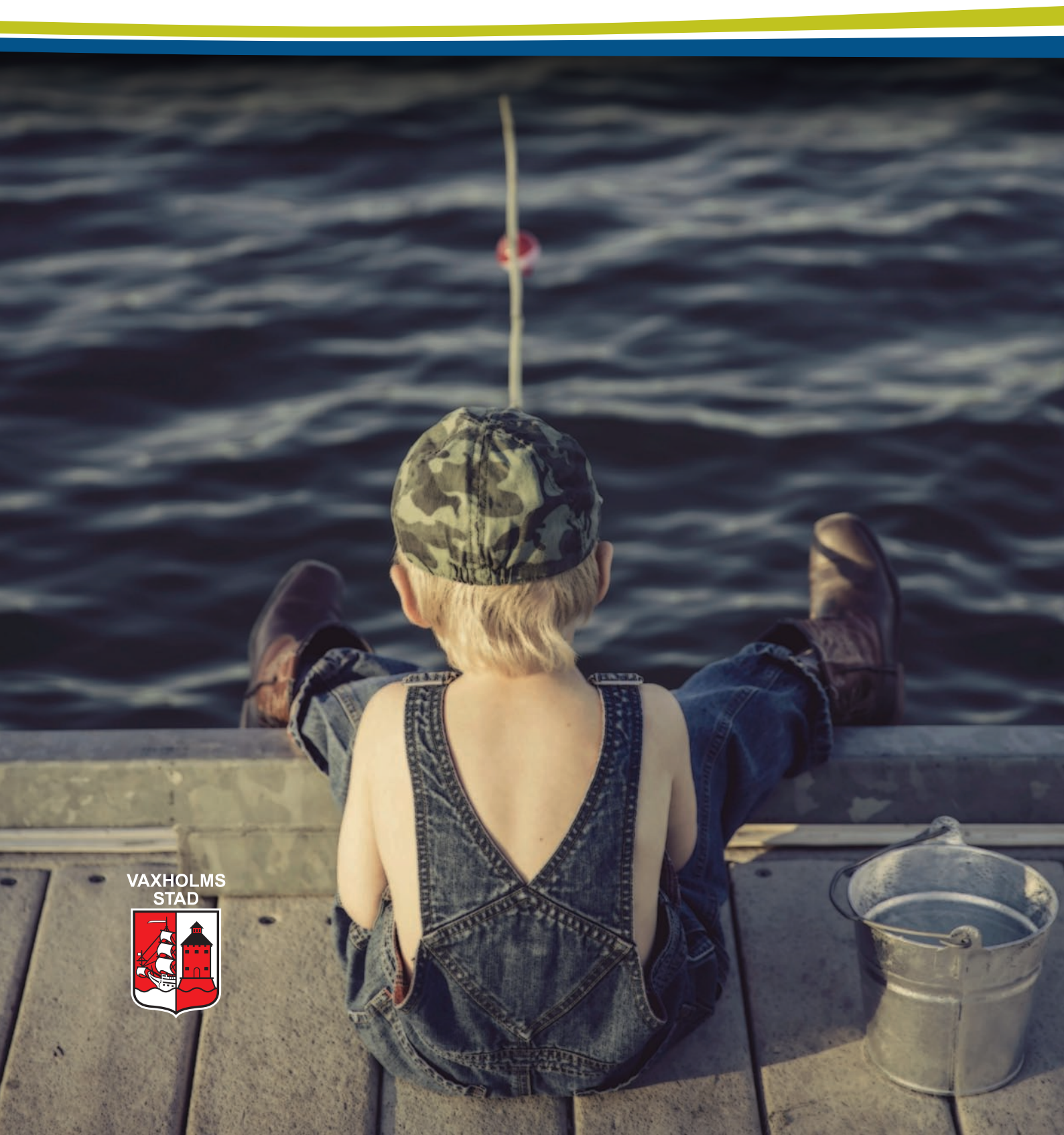

Hållbara Vaxholm

VAXHOLMS STADS HÅLLBARHETSSTRATEGI 2021–2030

VAXHOLMS
STAD

INNEHÅLL

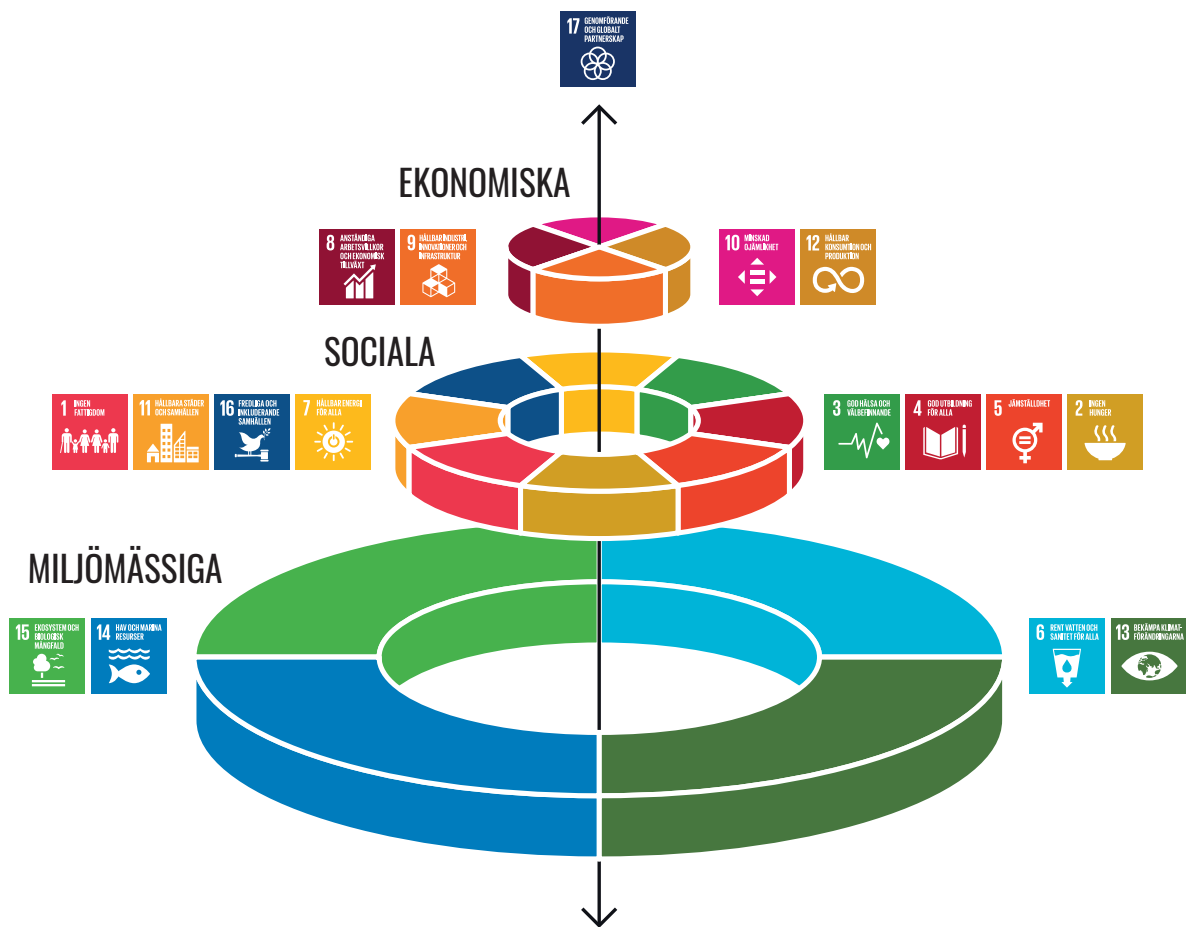
1. Hållbar utveckling	5
2. Syftet med en hållbarhetsstrategi	6
3. Vad styr oss i hållbarhetsarbetet?	7
4. Så här använder vi strategin	9
5. Globala målen i Vaxholm	11
Mål 3 Hälsa och välbefinnande.....	12
Mål 4 God utbildning för alla.....	13
Mål 5 Jämställdhet.....	14
Mål 7 Hållbar energi för alla.....	15
Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.....	16
Mål 10 Minskad ojämlikhet.....	17
Mål 11 Hållbara städer och samhällen.....	18
Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion.....	19
Mål 13 Bekämpa klimatförändringen.....	20
Mål 14 Hav och marina resurser.....	21
Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald.....	22
Mål 16 Fredliga och inkluderande samhäll.....	23
6. Uppföljning	24
 Bilagor	
Bilaga 1 Lista över mål och delmål	26
Bilaga 2 Samband mellan globala mål och kommunala styrdokument	28
Bilaga 3 Alla mål och delmål är inte lika relevanta	30
Bilaga 4 Sju punkter för ett framgångsrikt hållbarhetsarbete	30
Bilaga 5 Referenser	30

1. HÅLLBAR UTVECKLING

Med hållbar utveckling menar vi ett ansvarsfullt sätt att leva och verka som gör det möjligt för oss här och nu att utvecklas och må bra och samtidigt se till att samma möjligheter finns för kommande generationer. Vi har både ett ansvar och en skyldighet att leva så att planetens resurser räcker för allt levande idag och imorgon.

Hållbarhet kan delas in i tre dimensioner; ekologisk, social och ekonomisk. Ekologisk eller miljömässig hållbarhet omfattar allt som har med jordens ekosystem och planetens gränser att göra. Det omfattar luft- och vattenkvalitet, klimat, resursförbrukning, markanvändning och biologisk mångfald.

Den sociala hållbarhetsdimensionen handlar om välbefinnande, rättvisa, rättigheter och människans behov. En förutsättning för att nå ekologisk och social hållbarhet är den ekonomiska dimensionen. Det kan vara att upphandla tjänster med ekologisk och social hänsyn, att med ekonomiskt bistånd minska ojämlikheten eller att hitta sätt att hantera hållbara investeringar med lång återbetalningstid.

Figur 1. De tre dimensionerna av hållbarhet; ekologisk, social och ekonomisk. Stockholm Resilience Centre.

2. SYFTET MED EN HÅLLBARHETSSTRATEGI

Syftet med denna strategi är att ange riktningen och visa hur vi ska arbeta för att nå framtidens hållbara Vaxholm. Genom att knyta ihop de globala målen med nationella och regionala mål samt med kommunens vision får vi fram ett lokalt perspektiv som beskriver vad vi menar med hållbar utveckling samt vad kommunen har för rådgivning, möjlighet och ansvar för hållbarhetsarbetet.

Vaxholms stad ska implementera målen och Agenda 2030 i alla stadens verksamheter enligt politiskt beslut KS 2017-10-26/§ 114. Hållbarhetsstrategin har tagits fram under 2020/2021 för att översätta agendan till det lokala arbetet. Strategin anger riktningen och åtgärder fram till och med 2030, baserat på agendans mål och delmål.

Hållbarhetsstrategin ersätter tidigare lokala styrdokument Miljöprogram för Vaxholm 2014–2020 och Vaxholms strategi för social hållbarhet 2014–2020 (antagna 2014).

3. VAD STYR OSS I HÅLLBARHETSARBETET?

Agenda 2030 – Globala målen

Agenda 2030 är världens agenda för en hållbar utveckling. De 17 globala målen och de 169 delmålen har tagits fram i en bred överenskommelse i världens största organisation för fred och hållbar utveckling; Förenta nationerna, FN. Agendan är en handlingsplan för människorna, planetens och vårt välbefinnande.

Med de globala målen har världens länder åtagit sig att fram till år 2030 leda världen för att uppnå;

- Att avskaffa extrem fattigdom.
- Att minska ojämlikheter och orättvisor i världen.
- Att främja fred och rättvisa.
- Att lösa klimatkrisen.

De globala målen är tillräckligt övergripande för att kunna gälla en region i Afrika, en storstad i Asien men också en kommun i Stockholms län. De skall också vara tillräckligt tydliga för att visa i vilken riktning vi måste röra oss. Med Agenda 2030 är det uppenbart att hållbar utveckling innehåller både ekologiska, ekonomiska och sociala perspektiv och att inget enstaka mål kan lösas på egen hand. Allt hänger ihop.

Sverige har tagit fram en nationell handlingsplan för arbetet med Agenda 2030. Uppföljning av arbetet nationellt ansvarar SCB, Statistiska Centralbyrån för. Sveriges kommuner och regioner, SKR ansvarar för arbetet med nyckeltal och jämförelse mellan kommuner, för att kunna följa upp det lokala arbetet med agendan.

Lagstiftning

Sverige har ett antal lagar kopplat till social hållbarhet: socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen, barnkonventionen, skollagen och lagen om anställningsskydd för att nämna några. Därtill finns ett stort antal nationella strategier och planer vilka arbetet med folkhälsa och social hållbarhet vilar på.

Lagar och regler som styr den ekologiska hållbarheten är i stor utsträckning kopplat till Miljöbalken och Klimatlagen. I Plan- och bygglagen finns stöd för arbetet med en hållbar samhällsutveckling. EU:s vattendirektiv har medfört inrättande av vattendistrikt och bindande regler för hur kommunerna ska arbeta med att förbättra vattenkvaliteten.

Miljömål, folkhälsomål, klimatmål och regionala mål

I Sverige finns miljö kvalitetsmål och folkhälso-politiska mål som styr centrala och regionala myndigheters arbete såväl som kommunernas. De 16 miljömålen och 8 folkhälsomålen sluter väl upp till Agenda 2030. Mer om de svenska målen finns att läsa på webbsidan Sveriges miljömål samt på Folkhälsomyndighetens hemsida.

Sverige har undertecknat Parisavtalet som syftar till att minska klimatförändringarna. Därmed finns ett åtagande att se till att den globala temperaturhöjningen inte överstiger två grader samt att vi ska sträva efter att begränsa den till 1,5 grader. Hur vi i Sverige ska arbeta med klimatfrågan beskrivs i ett klimatpolitiskt ramverk och en klimatlag.

Det övergripande målet är att Sverige och Vaxholm senast 2045 inte ska ha några netto-utsläpp av växthusgaser till atmosfären.

Den regionala utvecklingsplanen RUFSS 2050 omfattar mål som ska bidra till en hållbar utveckling av Stockholmsregionen. Till RUFSS:en hör också en klimatfärdplan som beskriver hur arbetet med minskad klimatpåverkan ska prioriteras.

Stadens målområden

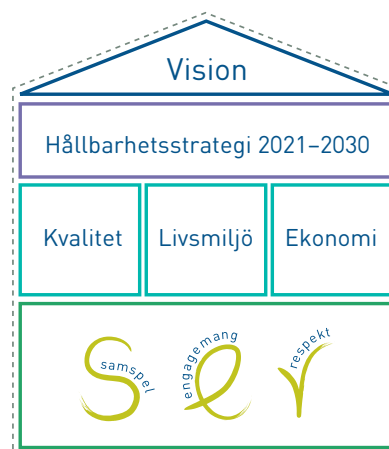
Med utgångspunkt från Vaxholms stads vision har kommunfullmäktige fastställt tre övergripande målområden: kvalitet, livsmiljö och ekonomi. Arbetet med hållbarhet ryms inom samtliga dessa tre områden.

- **Kvalitet** – Vaxholms stads verksamheter har god kvalitet i enighet med nationella styrdokument och invånarnas upplevelse. Kommunen ger god service som kännetecknas av god tillgänglighet och positivt bemötande.
- **Livsmiljö** – Vaxholms stad erbjuder en attraktiv livsmiljö där kommunen tillgodoser mänskliga behov inom ramen för jordens resurser.
- **Ekonomi** – Den kommunala servicen är kostnadseffektiv så att skattepengarna ger så stort värde som möjligt.

Visionen och vår gemensamma värdegrund

Vaxholms stads värdeord är samspel, engagemang och respekt. Orden sammanfattar stadens gemensamma värdegrund som är styrande för medarbetarnas förhållningssätt, agerande och bemötande. Värdegrunden skall även genomsyra kommunens hållbarhetsarbete.

Visionen är antagen av kommunfullmäktige och visar riktningen för hur Vaxholms stad ska utvecklas och den är utgångspunkten för kommunens styrning.

Figur 2. Värdegrunden, SER och hur den utgör grunden för huset med kommunens vision, hållbarhetsstrategi och övergripande målområden.

Vaxholms stad ska vara en attraktiv plats att leva och bo på. Vaxholms stad ska vara en kulturell skärgårdstad som med småskalighet och effektiv kommunal service ska erbjuda invånare och näringsidkare en attraktiv och stimulerande livs- och arbetsmiljö med närhet till skärgård, natur och storstad. Vaxholms stad ska vara ett samhälle som präglas av trygghet, delaktighet, gemenskap och ansvar. Vaxholms stad ska utvecklas tillsammans med medborgarna. Valmöjligheter ska finnas, framförallt inom skola, omsorg och boende. Vaxholms stads ambition är att arbeta för en klimatsmart stad med hållbar användning av energi och transporter, ren luft och rent vatten och där det är enkelt att välja en miljövänlig livsstil.

Vaxholmsbornas mål

Det inledande arbetet med framtagandet av hållbarhetsstrategin samkördes med framtagandet av en ny översiktsplan och gick under arbetsnamnet Vaxholm 2040. Medborgardialog om de globala hållbarhetsmålen genomfördes i samband med dialog om Vaxholm nu och i framtiden. Analys och rapport finns att läsa på www.vaxholm.se/vaxholm 2040.

4. SÅ HÄR ANVÄNDER VI STRATEGIN

Hållbarhetsstrategin beskriver vilka globala mål och delmål som är relevanta för kommunen och som är viktiga i arbetet för en hållbar utveckling lokalt. Strategin antas av kommunfullmäktige och ska gälla under en tioårsperiod. Ansvar för strategins genomförande ligger hos samtliga nämnder och arbetet inkluderar all kommunal verksamhet.

Hållbarhetsstrategin i Mål och budgetprocessen

Att arbeta med hållbar utveckling och Agenda 2030 är att anta ett arbetssätt som är föränderligt. Arbetet ska inte vara ett sidospår utan integreras i vår verksamhet och i våra processer. Hela kommunorganisationen har ett ansvar att arbeta utifrån hållbarhetsstrategin och för att genomföra åtgärder som leder till resultat. Kommunledningskontoret och hållbarhetsenheten har ett särskilt ansvar för att samordna och följa upp arbetet.

I många fall finns redan ett långtgående arbete. Vi börjar på intet sätt på ruta ett.

När nämndernas mål ska formuleras finns utrymme för politiken och verksamheten att med utgångspunkt från sitt ansvarsområde och kunskap identifiera vilka delmål och åtgärder som bör prioriteras under kommande år. Hållbarhetsstrategin integreras som en naturlig del i kommunens mål- och budgetprocess. Under respektive nämnd arbetar därefter förvaltningar och enheter vidare med att identifiera och prioritera fokusområden och insatser årligen utifrån sitt nuläge och de delmål och åtgärder som lyfts i hållbarhetsstrategin. Genomfört hållbarhetsarbete och nyckeltal redovisas årligen i en hållbarhetsredovisning.

I kommunens systemstöd för verksamhetsstyrning ska hållbarhetsstrategin brytas ned till årliga prioriteringar och åtgärder i respektive verksamhet med en koppling till resurser och budget i planeringen av verksamheten.

Nedan beskrivs hur hållbarhetsarbetet kan integreras utifrån de olika stegen i mål och budgetprocessen:

- 1. Analysera omvärld och behov**, hämta in kunskap från verksamheten och från myndigheter. Titta på nyckeltal och jämförelser med andra kommuner samt ta fram årsredovisning och hållbarhetsredovisning.
- 2. Fördela resurser, definiera mål och prioriteringar**, ta fram delmål och åtgärder i linje med verksamhetens grunduppdrag, föregående analys, utgå från medarbetarnas kunskap och engagemang. Fördela resurser och låt de globala målen och delmålen synas i förslag till verksamhetsplan och budget. Hållbarhetsarbetet är långsiktigt och en särskild satsning kan behöva sträcka sig över flera år.
- 3. Ramärendet antas av politiken**, här finns möjlighet att prioritera utifrån verksamhetens förslag till mål, hållbarhetsstrategier och politiska program.
- 4. Mål och budget fastställs**, analysera om målen och prioriteringarna innebär att resurser behöver delas med andra verksamheter, behövs nya samarbeten, andra verktyg för uppföljning, ökad kunskap.
- 5. Detaljbudget och verksamhetsplaner tas fram** och antas, hur ska arbetet mot prioriterade mål och strategier genomföras, resurser, projektplaner, metoder, nyckeltal, mätning, uppföljning.
- 6. Genomförande**, kommunicera gärna resultat under arbetets gång, inspirera andra och låt de globala målen och delmålen synas i tertialuppföljningen.
- 7. Uppföljning och utvärdering**, summera arbetet, går det att mäta eller värdera, har det lett till en förändring, fortsätter arbetet nästa år. Lämna resultat till hållbarhetsredovisningen
- 8. Hållbarhetsredovisning**, viktigt att samla resultat och åtgärder inom målen för att hållbarhetsredovisningen ska vara ett underlag för nästa analysomgång.

Målsättningen är att använda befintliga system och rutiner, men att komplettera med hållbarhetsdimensionen i all verksamhet. Arbets sättet ska ta till vara medarbetarnas kunskap, erfarenhet och engagemang.

Strategiska styrdokument som har betydelse för hållbarhetsarbetet

Det finns redan politiskt antagna policys och strategier som är styrande och som kopplar till hållbarhetsarbetet. Det kan vara lagstadgat som exempelvis energiplanen och avfallsplanen eller en plan för en specifik förvaltning som exempelvis barn- och elevhälsostrategin.

Utöver dessa finns även rutiner och riktlinjer för intern styrning som till exempel rutiner för inköp och förvaltningsplan för kommunens skogar.

Gällande styrdokument ligger i huvudsak i linje med hållbarhetsstrategin men kan behöva revideras för att de ska bli tydligare. I bilaga 2 visas ett axplock av kommunens styrdokument och hur de är kopplade till de globala hållbarhetsmålen. Ett exempel på hur ett antaget styrdokument och hållbarhetsstrategi kan samverka för att leda till samma åtgärd visas i bilaga 3.

Målkonflikter

Hållbar utveckling kräver en omställning av samhället och olika intressen ställs ibland mot varandra. Ofta handlar det om miljö och hälsa kontra kortsiktiga ekonomiska intressen. En viktig uppgift blir då att hitta en balans mellan olika intressen för att skapa välfärd och en hållbar utveckling.

Ett exempel är investeringar för att skydda och bevara natur- eller vattenområden. Det ekonomiska får stå tillbaka i form av att marken inte kan exploateras. Men att öka den biologiska mångfalden och stärka ekosystemtjänster som exempelvis utjämnar vattenflöden ger bättre förutsättningar att möta klimatförändringar och därmed en minskad risk för påverkan på befintlig bebyggelse.

Att arbeta med hållbar utveckling innebär att våga lyfta målkonflikter men också att se synergier och ha ett långsiktigt utvecklingsperspektiv.

Kommunen bör identifiera målkonflikterna och använda metoder för att redovisa och väga olika intressen inför viktiga beslut.

De globala målen är ett verktyg för att arbeta med helheten och påminna oss om att ett framgångsrikt hållbarhetsarbete lokalt också medverkar till en god livsmiljö i andra delar av världen och för kommande generationer.

Figur 3. Exempel på hur hållbarhetsstrategin verkar i förhållande till stadens andra styrdokument.

5. GLOBALA MÅLEN I VAXHOLM

Hållbarhetsstrategin översätter den globala agendan till det lokala och anger riktningen för hållbarhetsarbetet i Vaxholms stad. Strategin ska vara en utgångspunkt när hållbarhetsarbetet ska integreras i mål och budget samt i verksamhetsplaner.

Alla mål är inte lika relevanta för Vaxholm. Enligt politiskt beslut KS 2017-10-26/§ 114 prioriterades 12 av de 17 globala målen för fortsatt arbete i

Vaxholms stad. Prioriteringen gjordes dels baserat på Regeringskansliets Handlingsplan för Agenda 2030 och dels på Sveriges nationella hållbarhetsutmaningar. Vissa verksamhetsområden under ett bortprioriterat globalt mål kan tillskrivas ett annat. Motivering till varför hållbarhetsstrategin inte omfattar alla globala mål finns att läsa i bilaga 3.

Så här läser du dokumentet

Nedan följer en presentation av de globala mål och delmål som ska fungera som vägvisare och prioritering av hållbarhetsarbetet i Vaxholms stad. Varje mål har följande upplägg:

Mål

Den svenska översättningen av den globala målformuleringen samt logotyper för mål och delmål är hämtade från sidan www.globalamalen.se¹

Målbeskrivning

Målbeskrivningen är ett utdrag från regeringens översättning och tolkning av den globala målbeskrivningen².

Utgångspunkt nationellt och lokalt

Kort beskrivning av nuläget och särskilda utmaningar som vi står inför i Sverige och i Vaxholm. Bedömningen har baserats på tidigare årsredovisningar och hållbarhetsredovisning, RUF2050 med tillhörande klimatfärdplan, indikatorer i Kolada samt ett flertal rapporter som beskriver nuläget och utmaningar för Sverige. Se även referenslista i bilaga 5.

Delmål och åtgärder

Delmål och tillhörande åtgärder som finns med i strategin är valda utifrån om de bedöms vara relevanta för kommunorganisationen och viktiga ur ett lokalt perspektiv. Under rubriken "I Vaxholm ska vi" listas prioriterade åtgärder som pågår eller bör genomföras för att mål och delmål ska kunna nås. Samtliga delmål finns också samlade i tabell i Bilaga 1.

¹ För hemsidan ansvarar UNDP, FN:s utvecklingsprogram som stöttar länder i arbetet med att nå målen i Agenda 2030.

² Regeringskansliet "17 mål för hållbar utveckling"

www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/17-globala-mal-for-hallbar-utveckling/

MÅL 3 är att säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.

Målbeskrivning

God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential. Hälsan påverkas av människors livsvillkor, de förhållanden som råder vid uppväxt samt de system som finns att tillgå vid ohälsa och sjukdom. Målet beskriver de sociala aspekterna av hållbarheten och innefattar smittsamma och icke-smittsamma sjukdomar, mental hälsa, droger, kemikalier och trafiksäkerhet.

Utgångspunkt nationellt och lokalt

Sverige har en hög medellivslängd, god självskattad hälsa och god tillgång till hälso- och sjukvård, men det finns också utmaningar. Betydande hälsoskillnader finns mellan olika grupper i samhället. Ju lägre social position, desto sämre hälsa.

Befolkningens psykiska och fysiska hälsa är starkt präglad av fysisk aktivitet, kost, tillgång till natur och kultur, samt sociala kontakter. Kommunen ska arbeta för en god uppväxt, en god utbildning, en meningsfull fritid, full sysselsättning och en trygg offentlig miljö.

I Vaxholm har vi generellt god självskattad hälsa i befolkningen. Kommunen har en ökande andel äldre, där goda förutsättningar för ett hälsosamt åldrande är viktigt. Hos unga finns en oroande trend med ökad psykisk ohälsa. Hälsofrämjande och förebyggande arbete via stadens verksamheter och arenor är av största vikt för att uppnå god hälsa och välbefinnande.

Delmål

3.4 Minska antalet dödsfall till följd av icke smittsamma sjukdomar och främja mental hälsa

I Vaxholm ska vi:

- Främja psykisk hälsa genom en välfungerande barn och elevhälsa, trygga skolmiljöer (även en digital sådan) och en proaktiv ungdomsverksamhet.
- Främja fysisk aktivitet och goda matvanor genom tillgängliga fritids- och motionsaktiviteter genom bland annat samverkan med föreningsliv, samt hållbara måltider i skola och omsorg.
- Erbjuder möjligheter till sociala kontakter och sammanhang för äldre.
- Erbjuder en meningsfull fritid genom ett brett utbud av hälsofrämjande kultur- och fritidsaktiviteter.
- Boende och närmiljö planeras utifrån ett hälsofrämjande perspektiv.
- Främja en god hälsa och en god arbetsmiljö för kommunens medarbetare genom ett engagerat och systematiskt arbetsmiljöarbete.

3.5 Förebygg och behandla drogmissbruk

- Förebygga droganvändning och missbruk genom att begränsa tillgänglighet, senarelägga debutålder och samverka kring tillsyn.

MÅL 4 är att säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Målbeskrivning

Utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet. Utbildningssystemet behöver möta människors behov under hela livet från förskola, grundskola, gymnasium och till högre utbildning. Alla människor ska ha lika möjlighet till livslångt lärande som gynnar deltagande i arbets- och samhällsliv. Utbildning är nyckeln till välbefinnande och öppnar en värld av möjligheter för var och en av oss att bidra till ett hållbart samhälle.

Utgångspunkt nationellt och lokalt

I Sverige har vi sedan länge ett väl utbyggt utbildningssystem med skolplikt och avgiftsfri utbildning. Utbildningsnivån i Sverige är överlag

hög och har stigit de senaste åren. Trots detta finns det utmaningar. Bristande likvärdighet, kunskapskillnader och brist på lärare är några av dem. Det saknas också en samlad bild av hur utbildning för hållbar utveckling ser ut i svenska skolor.

Barn och unga i Vaxholm har goda resultat i grundskolan, en stor andel är behöriga till gymnasiet och har uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola. Verksamheterna står dock inför utmaningar såsom att möta ökande krav på att främja, förebygga och organisera för en mer tillgänglig och trygg lärmiljö så att alla barn och elever når sin kunskapsmässiga och personliga potential. Behöriga pedagoger på förskolan, grundskolan och i fritidshemmen, en väl fungerande elevhälsa och skolnärvaro är alla nyckelfaktorer.

Delmål

4.1 Avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet

4.2 Lika tillgång till förskola av god kvalitet

4.5 Utrota diskriminering i utbildning

4.A Skapa inkluderande och trygga utbildningsmiljöer

4.7 Utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap

I Vaxholm ska vi:

- Se till att elever fullbordar grundskole- och gymnasieutbildning med goda resultat och hög nöjdhet.
 - Ha en förskola av god kvalitet med nöjda barn och vårdnadshavare.
 - Öka andelen behöriga pedagoger inom förskola, skola och i fritidshemmen.
-
- Förebygga och förhindra kränkande behandling och sexuella trakasserier samt skapa trygga och inkluderande utbildningsmiljöer, såväl den fysiska som den digitala.
 - Samtliga pedagoger arbetar utefter ett normkritiskt förhållningssätt.
 - Utveckla tillgängliga och trygga fastigheter för skolor och förskolor med plats för lek och rörelse både inne och ute.
-
- Sprida kunskap om hållbar utveckling i kommunens alla verksamheter.

MÅL 5 är att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

Målbeskrivning

Jämställdhet är ett mål i sig liksom en förutsättning för hållbar och fredlig utveckling. Jämställdhet uppnås när kvinnor och män, pojkar och flickor har lika rättigheter, villkor, möjligheter samt makt att själva forma sina liv och bidra till samhällets utveckling.

Utgångspunkt nationellt och lokalt

Sverige ligger i framkant i arbetet med jämställdhet. Trots detta har män som grupp fortfarande mer makt och inflytande, äger mer och tjänar mer än kvinnor. Huvudansvaret för det obetalda hem- och omsorgsarbetet har fortfarande kvinnor. Kvinnor uppger sämre hälsa, medan män som grupp lever kortare. Män utövar det mesta våldet i samhället, både i det privata och det offentliga rummet. Kvinnor utsätts i högre utsträckning än män för våld i

nära relationer, medan det i det offentliga rummet framförallt är män som utsätts.

Föreställningar om hur människor förväntas vara och könsstereotypa könsnormer behöver utmanas.

Nationellt har sex delmål identifierats för arbetet; en jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, jämställd hälsa samt att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Jämställdhet är en del av det kommunala uppdraget – kommuner ska ge medborgarna likvärdig service oavsett kön. Det är inte bara en fråga om rättigheter, utan handlar också om kvalitet och effektivitet i verksamheten. Som politisk arena, arbetsgivare och välfärdsleverantör har kommunen därför en viktig roll för att alla ska få lika makt, inflytande och möjligheter oavsett kön. Det är i vardagen som jämställdhet kan förverkligas.

Delmål

5.1 Utrota diskriminering av kvinnor och flickor

I Vaxholm ska vi:

- Erbjuder likvärdig och jämställd offentlig service.
- Fatta jämställda beslut.
- Planera verksamheter utifrån ett jämställt behov och att resurser fördelas jämställt.
- Ha medarbetare som har ett normkritiskt förhållningssätt och bemöter människor utifrån kommunens värdegrund.

5.5 Säkerställ fullt deltagande för kvinnor i ledarskap och beslutsfattande

- Förebygga och förhindra kränkande behandling och sexuella trakasserier samt skapa trygga och inkluderande utbildningsmiljöer, såväl den fysiska som den digitala.
- Samtliga pedagoger arbetar utefter ett normkritiskt förhållningssätt.
- Utveckla tillgängliga och trygga fastigheter för skolor och förskolor med plats för lek och rörelse både inne och ute.

MÅL 7 är att säkerställa att alla har tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad.

Målbeskrivning

En stor andel av våra utsläpp av växthusgaser kommer från sättet vi utviner, omvandlar och använder fossil energi. Förnybara energilösningar utvecklas nu, blir billigare, mer tillförlitliga och effektivare än tidigare. Genom att förändra produktionssätt och hur vi konsumerar energi kan tillgången till el och energitjänster säkerställas utan ökad resursförbrukning.

Utgångspunkt nationellt och lokalt

Sverige har god tillgång till energi och en hög andel förnybar energi till uppvärmning och el. All produktion av energi till el, värme och transporter medför en viss miljö- och klimatpåverkan. Kapaciteten i vårt energisystem är begränsad. Energianvändningen ska vara effektiv, leda till minskat beroende av fossila bränslen och fördelas så att kapaciteten i nätet räcker till för

all viktig verksamhet. Den stora utmaningen är att ställa om transportsektorn till förnybara bränslen. Energisystemet behöver anpassas till varierande energiproduktion från sol och vind och bristande kapacitet i delar av elnätet under vissa tider.

I kommunen finns tillgång till förnybar fjärrvärme producerad med biobränslen på Kullön. I övrigt sker uppvärmning i hög utsträckning med värmepumpar och elvärme. Intresset för solex ökar och kan bli ett viktigt tillskott som en lokal, småskalig energiproduktion, förutsatt att hänsyn tas till kulturmiljön och andra intressen. Kommunen har ett ansvar för att i planeringen underlätta omställningen till en förnybar transportsektor för kollektivtrafiken med buss och båt, för vägfärjor och för persontransporter genom att göra plats för de anläggningar som behövs. I energiplanen finns beskrivning och mål för det lokala arbetet med energifrågor.

Delmål

7.1 Tillgång till modern energi för alla

I Vaxholm ska vi:

- Utveckla energifrågorna och samverka med ägare till elnätet och fjärrvärmerna.
- Sprida kunskap om hållbar energianvändning till boende och verksamma i Vaxholms stad.

7.2 Öka andelen förnybar energi i världen

- Underlätta omställningen till en fossilfri transportsektor.
- Säkerställa att kommunens energianvändning är förnybar och effektiv.
- Säkerställa tillgången till cyklar, fossilfria tjänstebilar, arbetsfordon och upphandlade transporttjänster i kommunens verksamhet.
- Installera solenergi på kommunägda fastigheter där det är tekniskt, ekonomiskt möjligt och med hänsyn till värden i kulturmiljön.
- Underlätta för boende och verksamheter som vill installera solenergi.

7.3 Fördubbla ökningen av energieffektivitet

- Bygga och renovera fastigheter och anläggningar för kommunens verksamhet så att de är energieffektiva.

MÅL 8 är att verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Målbeskrivning

Mål 8 handlar om att alla människor ska ha ett arbete med anständiga arbetsvillkor. Det handlar också om att arbeta för en hållbar ekonomisk tillväxt. Att främja ekonomisk stabilitet, ett gott investeringsklimat, sysselsättning och anständiga arbetsvillkor är viktiga faktorer för hållbar utveckling.

Utgångspunkt nationellt och lokalt

Sveriges befolkningstillväxt kommer framför allt att ske i de yngre och äldre åldersgrupperna. De yrkesverksamma ska med andra ord finansiera

välfärden för fler. Detta tillsammans med ökningen av kommunsektorns övriga verksamhetskostnader innebär att kostnaderna ökar väsentligt snabbare än det reella skatteunderlaget.

Vaxholm vill möjliggöra arbetstillfällena och minska andelen som varken arbetar eller studerar. En destinationsutveckling året om skulle innebära ökade ekonomiska intäkter samt möjliggöra etablering för fler nya företag. Det skulle även bidra till en ökad service till kommuninvånare och större kulturellt utbud året om. Vaxholms stad är kommunens största arbetsgivare och ska erbjuda en god arbetsmiljö med en stark värdegrund.

Delmål

8.1 Hållbar ekonomisk tillväxt

I Vaxholm ska vi:

- Säkerställa en god ekonomi i balans med en kostnadseffektiv service så att skattepengarna ger så stort värde som möjligt.

8.3 Främja politik för nya arbetstillfällena och ökad företagsamhet

- Erbjud goda förutsättningar för näringslivet, att det är enkelt och attraktivt att starta och driva företag samt främja en hållbar turism, året runt.
- Möjliggöra såväl nyetablering som utveckling av företag och skapa fler arbetstillfällena.

8.6 Främja ungas anställning, utbildning och praktik

- Erbjud praktiskt stöd för lokala arbetsgivare och arbetssökande i form av coaching, matchning och kontakt med Arbetsförmedling.
- Möjliggöra närliggande och hållbara anställningsmöjligheter över tid för att gagna det lokala näringslivet.
- Få unga, utan examen eller arbete, tillbaka till studier eller in i annan sysselsättning.

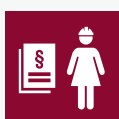

8.9 Främja gynnsam och hållbar turism

8.5 Full sysselsättning och anständiga arbetsvillkor med lika lön för alla

- Minska andelen unga och vuxna som varken studerar eller arbetar.
- Säkerställa en jämlik, inkluderande och trygg arbetsmiljö genom ett kvalitativt systematiskt arbetsmiljöarbete.

8.8 Skydda arbetstagares rättigheter och främja trygghet och säker arbetsmiljö för alla

- Använda digitalisering av tjänster, informationsutbredning och styrning av tekniska system för att öka tillgängligheten och effektivisera verksamheten.

MÅL 10 är att minska ojämlikheten inom och mellan länder.

Målbeskrivning

Målet om jämlikhet knyter an till merparten av övriga målområden. Även om många länder kan ses ha en positiv ekonomisk utveckling med minskad fattigdom överlag, så har klyftorna ökat mellan individer och grupper. Detta baserat på bland annat kön, ålder, etnicitet och ekonomisk och social status. Ojämlikhet handlar också om skillnader i tillgång, förutsättningar, resurser och förmåga att bidra till och tillvarata potentiella möjligheter till utveckling. Utbildning av god kvalitet, för alla, är en nyckel till att bygga ett demokratiskt samhälle och att främja jämlikhet.

Utgångspunkt nationellt och lokalt

Sverige är ett av de mest jämlika länderna i världen men är samtidigt det OECD-land där

den ekonomiska ojämlikheten ökar allra mest. Ökade inkomstskillnader, bostads- och arbetsmarknadssegregation och skillnader i hälsa är några av utmaningarna. En ojämlikt fördelad ohälsa hänger till stor del samman med människors socioekonomiska förhållanden och position.

Vaxholms stad har goda möjligheter att motverka ojämlikhet av både barn och vuxna genom skola, omsorg och socialt stöd. Fullföljande av grundläggande utbildning, sysselsättning, bostads- och samhällsplanering samt kultur- och fritidsaktiviteter är viktiga områden för minskad ojämlikhet. Dessa strategiska åtgärder finns under målområde 3, 4, 8 och 11.

Delmål

10.2 Främja social, ekonomisk och politisk inkludering

I Vaxholm ska vi:

- Främja ett ansvarsfullt och säkert mottagande och integration av nyanlända.
- Sträva efter ett jämlikt deltagande i medborgardialoger och politiska processer.

10.3 Säkerställa rättigheter för alla och utrota diskriminering

- Minska ojämlikheter mellan olika grupper i befolkningen genom att erbjuda en tillgänglig och likvärdig offentlig service.

MÅL 11 är att städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Målbeskrivning

Kommunen ansvarar för planeringen av mark- och vattenanvändningen, bostadsförsörjningen, delar av transportinfrastrukturen och den tekniska försörjningen. Växande städer kan skapa nya möjligheter för ekonomisk tillväxt, men kan också bidra till ökade sociala klyftor och påfrestningar på ekosystem. Med en hållbar stadsutveckling ökar städernas förmåga att motstå påfrestningar och samtidigt säkerställs skyddet för vårt natur- och kulturarv.

Utgångspunkt nationellt och lokalt

Vaxholm har en bebyggelse som är utspridd på flera öar, pendlingen till arbetsplatser utanför kommunen är omfattande och det finns en stor andel fritidshus. Detta skapar utmaningar för kommunen att tillgodose behovet av transporter, infrastruktur och samhällsservice. I översiktsplanen kopplas en hållbar utveckling samman med andra samhällsmål och en framtida användning av mark och naturresurser. Flera bostäder med olika upplåtelseformer och tillgängliga offentliga platser ökar kommunens attraktivitet.

Delmål

I Vaxholm ska vi:

11.1 Säkra bostäder till en överkomlig kostnad

- Kommunen ska verka för att fler bostäder byggs i form av små lägenheter, hyresrätter och småhus för ett varierat bostadsbestånd.

11.2 Tillgängliggöra hållbara transportsystem för alla

- Arbeta för en attraktiv och fossilfri kollektivtrafik på land och på vatten.
- Prioritera gång- och cykelstråk i planeringen som förbinder bostäder, fritidsverksamheter, förskola och skola, bytespunkter och grönområden.
- Arbeta för en förbättrad trafiksäkerhet.

11.3 Arbeta med en hållbar och inkluderande planering

- Planera för en socialt jämlik bostads- och samhällsutveckling inom vilken trygghet, tillgänglighet, folkhälsa och barnrättsperspektivet beaktas.

11.4 Skydda världens kultur- och naturarv

- Arbeta för att identifiera, stärka, tillgängliggöra och sprida kunskap om Vaxholms natur- och kulturmiljöer.

11.6 Minska städernas miljöpåverkan

- Utveckla avfallshanteringen så att den är tillgänglig och anpassad för att öka återbruk och återvinning.
- Arbeta för att minska transportbehovet och öka användningen av förnybara fordonsbränslen.

11.7 Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

- Använda metoder för att värdera den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster i bebyggelsen.
- Planera in multifunktionella ytor som är pedagogiska, gynnar den biologiska mångfalden, och stärker dagvattenreningen.

MÅL 12 är att främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Målbeskrivning

Vi behöver minska vår resursanvändning genom att ändra sätten vi producerar och konsumerar varor och tjänster. Hållbar konsumtion innebär inte bara miljöfördelar utan även sociala och ekonomiska fördelar, förbättrad hälsa och minskad fattigdom där varorna produceras. Minskad konsumtion, mera återbruk och återvinning av material är nödvändigt för att anpassa förbrukningen till jordens resurser och minska negativ påverkan på klimat, miljö och människors hälsa.

Utgångspunkt nationellt och lokalt

Utsläppen av växthusgaser kopplade till konsumtionen är betydande och en stor utmaning nationellt och lokalt. Belastningen

från farliga kemikalier vid tillverkning och i varor behöver minska. Upphandling med miljökrav är ett kraftfullt verktyg för att ställa om. Nya regler för producentansvar, förpackningsinsamling och matavfallsinsamling ska göra det lättare för flera att återvinna mera.

Beslut som tas i Vaxholm i samband med upphandling, investeringar och inköp lokalt har betydelse för resursförbrukningen globalt. Vi behöver ställa om till en mera cirkulär och resurssnål konsumtion av varor utan farliga ämnen och med bra kvalitet som gör att de håller länge. I kommunens upphandlings- och inköspolicy, måltidspolicy samt i avfallsplanen finns ytterligare vägledning.

Delmål

12.3 Halvera matsvinnet i världen

- Minska matsvinnet och klimatpåverkan från inköp och produktion av måltider i kommunens verksamheter.

12.4 Ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall

- Öka kunskapen om farliga ämnen i varor och produkter och arbeta för att minska användningen av kemiska produkter där de kan ersättas med andra metoder.

12.5 Minska mängden avfall markant

- Planera för återbruk, återvinning och cirkulär ekonomi i bostadsområden och i kommunens verksamheter.

12.7 Främja hållbara metoder för offentlig upphandling

- Upphandla och köp in med livscykelerspektiv, miljökrav och sociala krav.
- Minimera inköpen av engångsartiklar och plastprodukter som inte är nödvändiga för hygien samt i vård- och omsorg.

12.8 Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar

- Sprida kunskap om en hållbar livsstil till kommunens anställda och till boende och verksamheter i kommunen.

MÅL 13 är att vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och deras konsekvenser.

Målbeskrivning

Klimatförändringarna är det allvarligaste hotet mot mänskligheten och livet på jorden. Det behövs många olika insatser för att minska utsläppen och bromsa förändringarna. Utsläppen av växthusgaser fortsätter att öka och riskerar att medföra en global uppvärmning som överstiger två grader. Det skulle få allvarliga konsekvenser för ekosystem, havsförurening, mänsklig säkerhet, matproduktion, vattentillgång, hälsa och en ökad risk för naturkatastrofer.

Utgångspunkt nationellt och lokalt

Sverige har undertecknat Parisavtalet och har som mål att vi inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären efter 2045. Klimatlagen och den klimatpolitiska handlingsplanen visar vägen.

Omställningen av transportsektorn är den stora utmaningen för att nå klimatmålen i Stockholmsregionen. Planering för att minska transportbehovet och åtgärder för att tillgodose behovet av fossilfria bränslen för alla typer av transporter är en förutsättning för omställningen. Kunskap om vad som bidrar till klimatförändringarna och vad vi kan göra för att minska påverkan behöver öka.

Klimatförändringarna behöver vara en integrerad del av samhällsplaneringen. Att bedöma och förebygga de risker som vi kan se, är angeläget. Förmågan att kunna stå emot skyfall, havsnivåhöjningar och värmeböljor är förutsättningar för ett hållbart och tryggt samhälle.

Delmål

13.1 Stärk motståndskraften och anpassa till klimatrelaterade risker

13.2 Integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik och planering

13.3 Öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringar

I Vaxholm ska vi:

- Bedöma risker för bebyggelse och kommunens verksamhet vid ett förändrat klimat. Fördela ansvaret för anpassning och vidta åtgärder.
- Arbeta för minskad klimatpåverkan i kommunens verksamheter genom miljökrav i upphandling och inköp, sortering av avfall, återbruk, planering av måltidsverksamheten, transporter och beteendepåverkan.
- Planera för god tillgång till kollektivtrafik på land och på vatten, samt gång- och cykelstråk för att minska klimatpåverkan från transporter.
- Bygg infrastruktur för laddbara fordon och båtar.
- Planera för byggnation av fastigheter till kommunens verksamhet med liten miljö- och klimatpåverkan, för energieffektiv drift och för hälsosamma inomhusmiljöer.
- Sprida kunskap om vad boende och verksamma kan göra för att minska klimatpåverkan.
- Arbeta för att stadens medarbetare agerar resurs- och klimatsmart.

MÅL 14 är att bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling.

Målbeskrivning

Världens hav – deras temperatur, kemi, strömmar och liv – driver globala system som gör jorden beboelig för mänskligheten. Haven täcker 70 procent av vår planet och över tre miljarder människor är beroende av den marina och kustnära, biologiska mångfalden för sin försörjning. Hur vi hanterar våra hav är avgörande för mänskligheten som helhet. De stora vattenmassorna balanserar också effekterna av klimatförändringarna. Idag drabbas haven av människans obegränsade nyttjande av jordens resurser bland annat i form av överfiske, gifter och föroreningar och avfall.

Utgångspunkt nationellt och lokalt

Östersjön är ett av de mest förorenade innanhaven med döda botten, små fiskbestånd och kraftigt övergödning. Exploatering vid stränderna samt krympande havsnära våtmarker bidrar till situa-

tionen. Åtgärdsprogram för havsmiljön, vattenförvaltning och miljö kvalitetsnormer är verktyg för att övervaka vattenkvaliteten och för att kunna vidta åtgärder för långsiktiga förbättringar.

Vaxholms stad har liksom alla kommuner i Sverige en skyldighet att arbeta för att uppnå en god kemisk och ekologisk status i vattendrag, sjöar och kustområden. Miljö kvalitetsnormen för varje vattenförekomst får inte försämrats vid olika slags samhällsprojekt. Kommunens blåplan beskriver nuläget och hur arbetet kan bedrivas för att förbättra vattenkvaliteten. Lokala åtgärder för att skydda värdefulla områden för fiskreproduktion och biologisk mångfald ska prioriteras. Rätt hantering av dagvatten från hårdgjorda ytor och trafikanläggningar är viktigt för att minska belastningen av bland annat tungmetaller och mikroplaster som tillförs våra vatten.

Delmål

14.1 Minska föroreningarna i haven

I Vaxholm ska vi:

- Medverka i utveckling av en hållbar turism och ett hållbart båtliv för att minska belastningen på våra vattenområden.
- Arbeta för en utveckling av vatten och avloppsnätet samt dagvattennätet för att förbättra vattenkvaliteten.
- Inkludera marint avfall och båtvrak i kommunens avfallsarbete.

14.2 Skydda och återställ ekosystem

- Ta fram lokala åtgärdsprogram för viktiga kustvattenförekomster.
- Öka kunskapen om påverkan på det marina ekosystemet hos boende, verksamma, besökare samt hos barn och unga i skola och förskola.

14.5 Bevara kust- och havsområden

- Skydda grunda havsvikar som är viktiga för djur- och växtlivet.
- Verka för att bevara och kompensera naturliga områden vid byggande i kustzonen.

MÅL 15 är att skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Målbeskrivning

Vi är alla en del av jordens ekosystem och har en skyldighet att bevara livsmiljöer som säkerställer överlevnad av växt- och djurarter. Att tillgodose mänsklighetens behov av resurser som livsmedel, energi, vatten, mineraler och råvaror utan att skada den biologiska mångfalden är en avgörande utmaning. Hållbart nyttjande av ekosystemtjänster är en förutsättning för vår överlevnad. De ger oss också en möjlighet att hantera klimatförändringarna.

Utgångspunkt nationellt och lokalt

En stor del av Sveriges yta består av skog. Det är en resurs bland annat för produktion av

biobränslen och material till förpackningar och textiler. Samtidigt når vi inte målen för ett hållbart skogsbruk och biologisk mångfald.

Bogesundlandet är en del av de gröna kilarna som har pekats ut som viktigt spridningskorridor i ett regionalt perspektiv. Vaxholms stad har ansvar för att planera för en grön infrastruktur. Åtgärder för att stärka ekosystemtjänster som pollinering och att avvärja hot från invasiva arter är sätt att stärka den biologiska mångfalden. Kommunens grönplan är ett viktigt kunskapsunderlag då den ska ge en samlad bild och bedömning av vår gröna värden.

Delmål

15.1 Bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och sötvatten

I Vaxholm ska vi:

- Planera in den gröna infrastrukturen för att stärka ekosystem och livsmiljöer för arter samt skydda och förbättra ekosystemtjänster.
- Planera för en stadsmiljö med mångfunktionella ytor som bidrar till dagvattenrening och klimatanpassning.
- Utbilda och kommunicera begreppen biologisk mångfald och ekosystemtjänster i kommunens verksamheter för att öka kunskapen om de gröna värdena.

15.2 Främja hållbart skogsbruk, stoppa avskogningen och återställ utarmade skogar

- Planera och arbeta för variationsrika parker och grönområden som gynnar biologisk mångfald, ekosystemtjänster och naturupplevelser.
- Följa kommunens riktlinjer för skogsförvaltning för att skapa skogar som är motståndskraftiga och som främjar biologisk mångfald.

15.5 Skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer

- Implementera metoder och verktyg som till exempel grönytefaktor för att värdera den biologiska mångfalden.
- Använda nyckeltal för att påvisa vikten av biologisk mångfald och dess utveckling i kommunen.

15.8 Förhindra invasiva främmande arter i land- och vattensystem

- Skydda hotade arter enligt rödlistan från Artdatabanken och bekämpa invasiva arter.

MÅL 16 är att främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, se till att alla har tillgång till rättvisa samt bygga upp effektiva och ansvarsskyldiga och inkluderande institutioner på alla nivåer.

Målbeskrivning

Fredliga samhällen och frihet från våld utgör både ett mål och ett medel för hållbar utveckling. Avsaknad av våld och hot, transparenta och ansvarfulla institutioner och god samhällsstyrning är förutsättningar för mellanmänsklig tillit och trygghet. Den mellanmänskliga tilliten och sociala sammanhållningen är även grunden för ett samhälles ekonomiska, miljömässiga och sociala utveckling.

Utgångspunkt nationellt och lokalt

Sverige är ett fredligt samhälle och vår demokrati kan anses vara en nyckel till ett väl fungerande samhälle. I Sverige råder en stark tilltro till rätts-

systemet, låg risk för korruption och väl fungerande samhällsinstitutioner. Förekomsten av våld i olika former utgör en fortsatt utmaning. Antalet brott i Sverige har legat på ungefär samma nivå mellan 2005 och 2015, men den upplevda otryggheten har ökat något under samma intervall.

Vaxholms stad möter medborgarna i deras kontakt med kommunens alla arenor. Att staden fungerar rättssäkert, inkluderande och icke diskriminerande bidrar till tillit. Demokrati och medborgarnas delaktighet är fundament i den kommunala strukturen. Vaxholms stad upplevs som en av de tryggaste kommunerna i landet och antalet brott som begås är lågt.

Delmål

16.1 Minska våldet i världen

16.2 Skydda barn mot övergrepp, utnyttjande, människohandel och våld

16.3 Främja rättssäkerhet och säkerställ tillgång till rättvisa

16.7 Säkerställ ett lyhört, inkluderande och representativt beslutsfattande

16.10 Säkerställa allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna

I Vaxholm ska vi:

- Arbeta brottsförebyggande och trygghetsfrämjande för att minimera övergrepp och utnyttjande.
 - Välutbildad personal inom skola och socialtjänst för att skydda barn från att fara illa.
 - Förebygga alla former av psykiskt, fysiskt och ekonomiskt våld, däribland våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och sexuellt våld.
-
- Ha en verksamhet som genomsyras av ett barnrättsbaserat arbets sätt samt säkerställa en efterlevnad av barnkonventionen.
 - Verka för en icke-diskriminerande politik.
 - Förhindra och förebygga oegentligheter, korruption och oetiskt handlande bland medarbetare och förtroendevalda.
 - Förebygga och hantera hot och hat mot förtroendevalda.
 - Genomföra ett inkluderande, lyhört och representativt beslutsfattande på alla nivåer.
-
- Ha en effektiv och transparent organisation och säkerställa allmän tillgång till information i enlighet med offentlighetsprincipen.
 - Efterleva GDPR och dataskyddslagstiftning.
 - Erbjuder en tillgänglig plats för information, kunskap, förströelse och samvaro genom att erbjuda ett offentligt och tillgängligt bibliotek.

6. UPPFÖLJNING

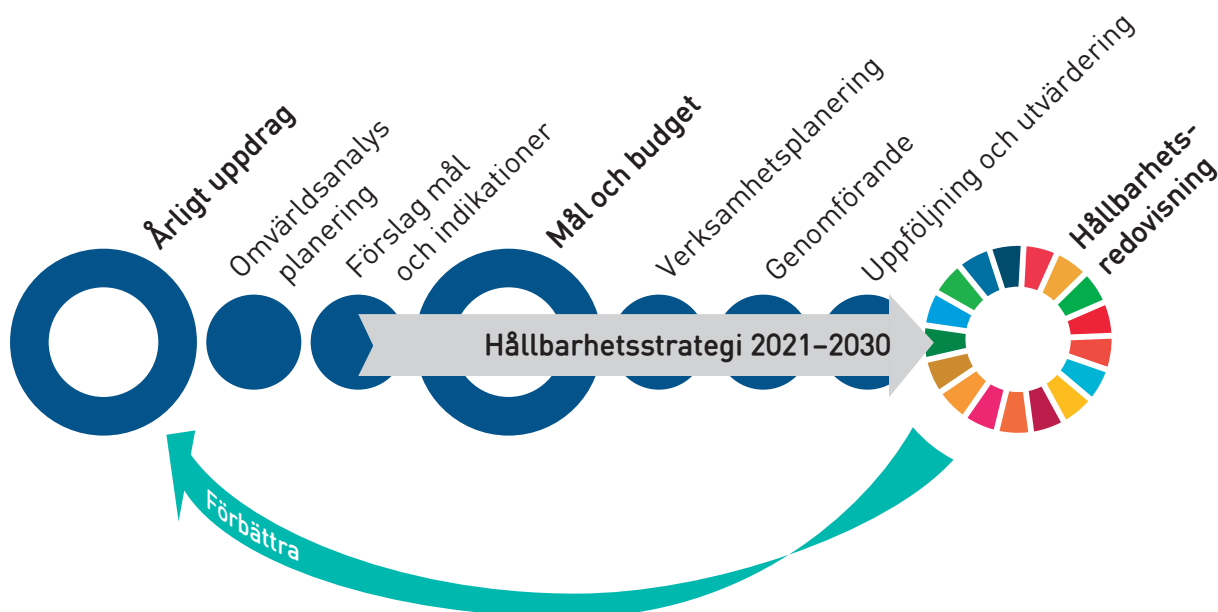
Hållbarhetsstrategin i sin helhet ska följas upp och utvärderas i halvtid, under år 2025, med möjlighet till revidering av åtgärderna, och därefter sker en slutgiltig utvärdering 2030. Hållbarhetsenheten ansvarar för arbetet och rapporterar via kommunstyrelsen till kommunfullmäktige.

Hållbarhetsarbetet ska följas upp och redovisas löpande i samband med annan verksamhetsuppföljning, tertialrapporter och årsredovisning. I kommunens systemstöd för verksamhetsstyrning synliggörs kopplingen mellan nämndernas strategiska mål och de globala målen och delmålen. Erfarenheter från implementering och uppföljning analyseras årligen i samband med hållbarhetsredovisningen. Resultaten från den årliga analysen kan leda till ändring i arbetssätt, utbildningsinsatser och förtydliganden i riktlinjer för målstyrning.

Hur når vi resultat?

I den årliga hållbarhetsredovisningen sammanfattas och analyseras aktiviteter och resultat under respektive globalt mål. Redovisningen ska lyfta utmaningar och åtgärder som behöver prioriteras framåt.

Redovisningen utgör också ett underlag för kommunens ledning att fatta beslut om kommande prioriteringar och åtgärder. Uppföljning av resultaten och redovisning av hur långt arbetet med de globala målen har kommit, sker i första hand med hjälp av de indikatorer som Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, har tagit fram kopplat till de globala målen och agendan. Men även andra kvalitetssäkrade nyckeltal kommer att användas för att komplettera resultaten. Det pågår en utveckling av flera nationella indikatorer som kan kopplas till hållbarhetsarbetet. Förhoppningen är att det ska tas fram stöd, metoder och verktyg som på ett tydligare sätt kan spegla det arbete som görs lokalt. Bilden nedan visar processen från årligt uppdrag till hållbarhetsredovisning.

Figur 4. Hållbarhetsstrategin och hållbarhetsredovisning i Mål och budgetprocessen.

BILAGOR

Bilaga 1 Lista över mål och delmål

Mål	Delmål	Åtgärd/egna anteckningar
	3.4 Minska antalet dödsfall till följd av icke smittsamma sjukdomar och främja mental hälsa	
	3.5 Förebygg och behandla drogmissbruk	
	4.1 Avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet	
	4.2 Lika tillgång till förskola av god kvalitet	
	4.5 Utrota diskriminering i utbildning	
	4.A Skapa inkluderande och trygga utbildningsmiljöer	
	4.7 Utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap	
	5.1 Utrota diskriminering av kvinnor och flickor	
	5.5 Säkerställ fullt deltagande för kvinnor i ledarskap och beslutsfattande	
	7.1 Tillgång till modern energi för alla	
	7.2 Öka andelen förnybar energi i världen	
	7.3 Fördubbla ökningen av energieffektivitet	
	8.1 Hållbar ekonomisk tillväxt	
	8.3 Främja politik för nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet	
	8.5 Full sysselsättning och anständiga arbetsvillkor med lika lön för alla	
	8.6 Främja ungas anställning, utbildning och praktik	
	8.8 Skydda arbetstagares rättigheter och främja trygg och säker arbetsmiljö för alla	
	8.9 Främja gynnsam och hållbar turism	
	10.2 Främja social, ekonomisk och politisk inkludering	
	10.3 Säkerställa rättigheter för alla och utrota diskriminering	
	11.1 Säkra bostäder till en överkomlig kostnad	
	11.2 Tillgängliggör hållbara transportsystem för alla	

Mål Delmål

Åtgärd/egna anteckningar

11.3 Arbeta med en hållbar och inkluderande planering

11.4 Skydda världens kultur- och naturarv

11.6 Minska städernas miljöpåverkan

11.7 Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

12.3 Halvera matsvinnet i världen

12.4 Ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall

12.5 Minska mängden avfall markant

12.7 Främja hållbara metoder för offentlig upphandling

12.8 Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar

13.1 Stärka motståndskraften och anpassningsförmågan till klimatrelaterade faror

13.2 Integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik och planering

13.3 Öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringar

14.1 Minska föroreningarna i haven

14.2 Skydda och återställ ekosystem

14.5 Bevara kust- och havsområden

15.1 Bevara, restaurera och säkerställ hållbart nyttjande av ekosystem på land och sötvatten

15.2 Främja hållbart skogsbruk, stoppa avskogningen och återställ utarmade skogar

15.5 Skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer

15.8 Förhindra invasiva främmande arter i land- och vattenkosystem

16.1 Minska våldet i världen

16.2 Skydda barn mot övergrepp, utnyttjande, människohandel och våld

16.3 Främja rättssäkerhet och säkerställ tillgång till rättvisa

16.7 Säkerställ ett lyhört, inkluderande och representativt beslutsfattande

16.10 Säkerställa allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna

Bilaga 2 Samband mellan globala mål och kommunala styrdokument

Exempel på några av Vaxholms stads styrdokument kopplat till de globala målen.

Exempel på övergripande styrdokument

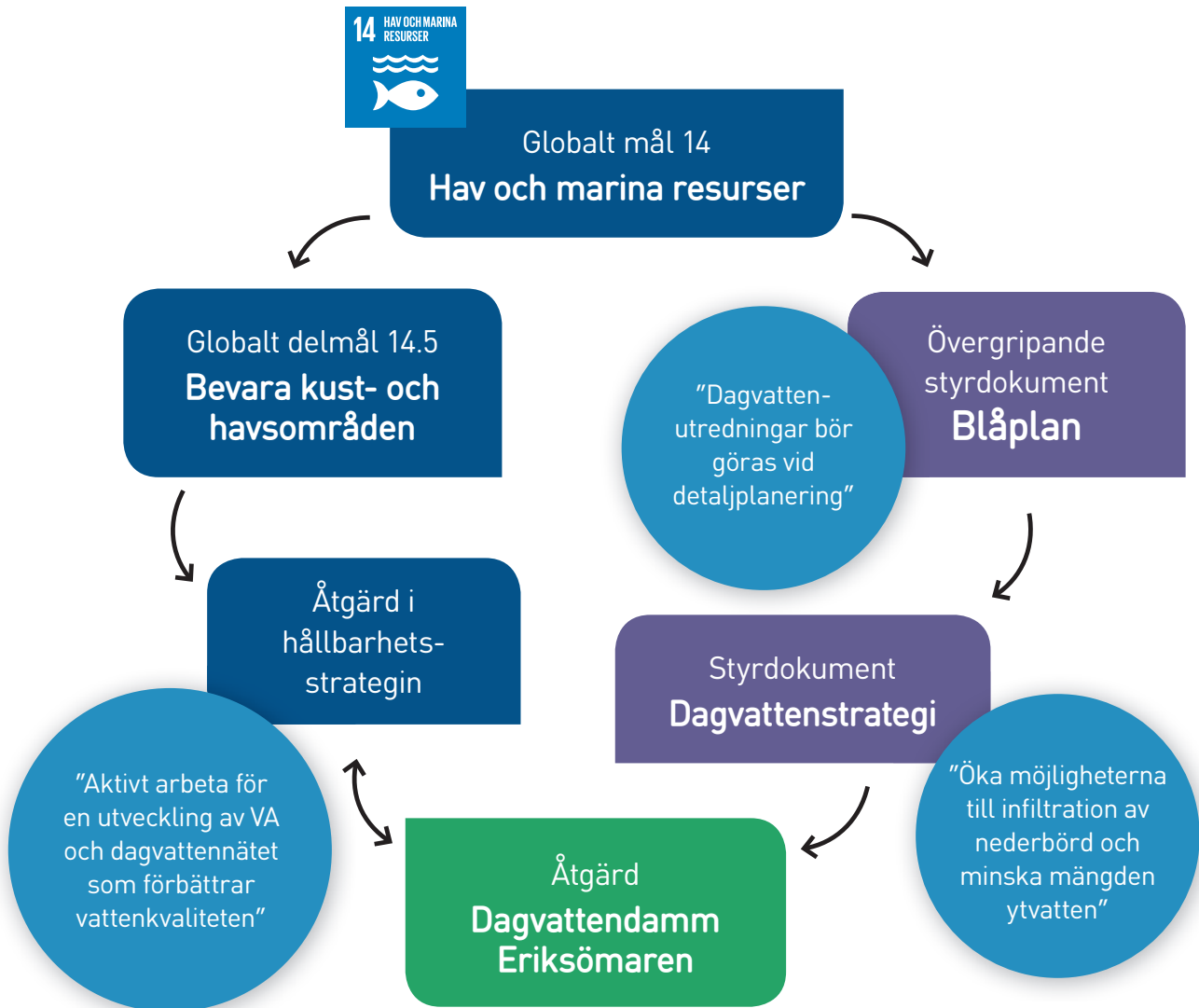
Hållbarhetsstrategin	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Mål och budget	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Översiktsplan	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Exempel på underliggande styrdokument

blåplan									x	x	x	
energiplan				x					x			
dagvattenstrategi									x	x	x	
trygghetsplan	x	x	x				x	x				x
avfallsplan	x						x	x	x			x
personalpolicy	x		x	x	x	x		x	x			x
näringslivsstrategi					x			x				
upphandlings- och inköspolicy			x		x		x	x	x			x
strategi för det barnrättsbaserade arbetssättet	x	x	x				x	x				x

Exempel på hur befintliga styrdokument hör ihop med mål, delmål och strategier och kan leda till samma åtgärd. Strategierna är utformade så att de inte ska stå i konflikt med andra styrdokument utan förstärka mål och åtgärder som redan är beslutade.

Exemplet nedan illustrerar globalt mål 14. Hav och marina resurser med delmål samt hur det knyter an till lokala strategier, styrdokument och åtgärder.

Figur som visar samband mellan delmål, åtgärd och beslutade styrdokument.

Bilaga 3 Alla mål och delmål är inte lika relevanta

- **MÅL 1 INGEN FATTIGDOM** är i stor utsträckning en global utmaning. Kommunens ansvar för att erbjuda en likvärdig service till alla medborgare faller in under mål 10, Minskad ojämlikhet.
- **MÅL 2 INGEN HUNGER** är ett mål som i huvudsak pekar på den globala orättvisan. Frågor kring måltider och hälsofrågor går in under mål 3, God hälsa och välbefinnande.
- **MÅL 6 RENT VATTEN OCH SANITET** är en viktig fråga, men där huvudansvaret ligger på Roslagsvatten. För kommunen går frågorna in under mål 3 God hälsa och välbefinnande samt under mål 14 Hav och marina resurser.
- **MÅL 9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR** är riktat till näringslivet. I Vaxholm hanteras frågorna under mål 11 Hållbara städer och samhällen samt under mål 12 Hållbar konsumtion och produktion.
- **MÅL 17 GENOMFÖRANDE OCH PARTNERSKAP** beskriver det nationella och globala samarbetet för att genomföra Agenda 2030.

Bilaga 4 Sju punkter för ett framgångsrikt hållbarhetsarbete ³

1. Det finns politiskt antagna vision- och styrdokument som utgår från de globala hållbarhetsmålen och politiken har tillsammans med verksamhetsledning tagit fram nämndmål som utgår från de lokala hållbarhetsstrategierna.
2. Genom verksamhetsstyrningen utformas och ansvarsfördelas aktiviteter för att uppnå delmål och nämndmål. Hållbarhetsarbetet och delmålen ska vara en självklar del i verksamheternas arbete, även i samarbetet med tillsynsmyndigheten SRMH och Roslagsvatten AB.
3. Det finns en utsedd organisation och ett system för samordning och uppföljning av hållbarhetsarbetet.
4. Kommunen utvecklar ett samarbete med lokalt näringsliv, organisationer och invånare inom hållbarhetsområdet.
5. Kommunen deltar i nätverk med kommuner, regionala myndigheter och utvecklingsaktörer inom hållbarhetsområdet för att upprätthålla en omvärldsbevakning.
6. Kommunen följer upp och redovisar årligen arbetet i en hållbarhetsredovisning, som utgör en del av årsredovisningen. Redovisningen omfattar analyser som ligger till grund för kommande mål och budget.
7. Hållbarhetsarbetet kommuniceras både internt och externt.

Bilaga 5 Referenser

Naturvårdsverket, www.naturvardsverket.se

Globala målen, www.globalamalen.se

Region Stockholm RUFSS, www.sll.se/verksamhet/Regional-utveckling/strategier-och-planer-inom-regional-utveckling/rufs-2050/

Rapport Länsstyrelserna "Vägledning för lokalt arbete med miljömål och Agenda 2030", extra.lansstyrelsen.se/rus/Sv/stod-i-atgardsarbetet/kommunstodsprojektet/Pages/default.aspx

Regional plan för grön infrastruktur, www.lansstyrelsen.se/stockholm/tjanster/publikationer/2019/gron-infrastruktur---regional-handlingsplan-for-stockholms-lan.html

Fossilfritt Sverige, fossilfritt-sverige.se

Sveriges miljömål, sverigesmiljomal.se

³ Utdrag från rapporten "Vägledning för lokalt arbete med miljömål och Agenda 2030" Länsstyrelserna i samverkan.

VAXHOLMS
STAD

www.vaxholm.se